

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економічної теорії, макро- і мікроекономіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана з навчальної роботи

« ____ » _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МАКРОЕКОНОМІКА

для студентів

галузь знань **10 Природничі науки**
спеціальність **105 Прикладна фізика та наноматеріали**
освітній ступінь **бакалавр**
освітня програма **Еконофізика**
вид дисципліни **обов'язкова**

Форма навчання **денна**
Навчальний рік **2022/2023**
Семестр **3**
Кількість кредитів ECTS **5**

Мова викладання, навчання
та оцінювання **українська**

Форма заключного контролю **екзамен**

Викладач: **Ходжаян Аліна Олександрівна, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки**

Пролонговано: на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____) « ____ » _____ 20 ____ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____) « ____ » _____ 20 ____ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник: Ходжаян Аліна Олександрівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. зав. кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки _____ Валерій ОСЕЦЬКИЙ
(підпис)

Протокол № 10 від « 24 » червня _____ 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією економічного факультету/інституту

Протокол № 1 від « 30 » серпня _____ 2022 року

Голова науково-методичної комісії _____ Аліна МАГОМЕДОВА
(підпис)

Схвалено науково-методичною комісією факультету радіофізики, електроніки і комп'ютерних систем

Протокол № _____ від « _____ » _____ 2022 року

Голова науково-методичної комісії _____ Сергій РАДЧЕНКО
(підпис)

1. Мета дисципліни – формування у студентів знань щодо закономірностей функціонування економічної системи; дослідження факторів, що визначають базові макроекономічні параметри поточного стану і розвитку економіки; оволодіння науковими методами аналізу особливостей встановлення та можливих причин порушення загальної макроекономічної рівноваги і рівноваги окремих ринків, а також систематизація вихідних знань про фундаментальні питання ефективності макроекономічної політики держави.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

Знання теоретичних основ дисциплін «Економічна теорія», «Мікроекономіка».

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «Макроекономіка» належить до переліку обов'язкових до вивчення та викладається у III семестрі 2 курсу бакалаврату. Макроекономіка є галуззю економічної науки, що вивчає: закономірності функціонування національної економіки як єдиного цілого; знайомить студентів із закономірностями агрегованої поведінки макроекономічних суб'єктів на рівні економічної системи в цілому; чинники впливу на основні макроекономічні параметри – валовий внутрішній продукт, рівень безробіття та інфляції, стан державного бюджету і платіжного балансу країни, темпи економічного зростання тощо; умови встановлення макроекономічної рівноваги і причин її порушення в розрізі агрегованих ринків.

4. Завдання (навчальні цілі): сформувані *інтегральну компетентність* – здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми прикладної фізики, що передбачає застосування теорій та методів фізики, математики, інженерії та комп'ютерних технологій; *загальні компетентності* – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями(ЗК9); *фахові компетентності* – Здатність брати участь у обробленні та оформленні результатів експерименту (ФК6); Здатність використовувати методи і засоби теоретичного дослідження та математичного моделювання в професійній діяльності (ФК9).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати (розуміти, усвідомлювати); 2. вміти; 3. комунікувати);		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основні макроекономічні поняття та категорії, методи та моделі макроекономіки.	Лекція. Семінарське заняття. Самостійна робота	Участь в обговоренні на семінарському занятті.	10
1.2	Знати теоретичні концепції провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки в сфері макроекономічних досліджень і інструментарій макроекономічної політики, що ними обґрунтовується.		Виконання практичних і розрахункових завдань.	10
1.3.	Розуміти як функціонує економічна система, механізм дії різних чинників, що обумовлюють порушення і відновлення макроекономічної рівноваги. проблеми сучасної змішаної економіки, впливають на поведінку системи, умови макро-економічної рівноваги та її порушення.		Виконання творчих завдань. Тестування. Підготовка презентацій. Екзамен	10
1.4	Знати макроекономічні показники, тенденції, особливості та проблеми функціонування			10

	сучасної світової та національної економіки, національні моделі макроекономічного регулювання.			
2.1	Вміти використовувати методологічний інструментарій макроекономічної науки при проведенні моніторингу, аналізу та систематизації інформації щодо економічних явищ і процесів на рівні національної економіки,	Лекція.	Участь в обговоренні на семінарському занятті.	10
2.2	Вміти пояснювати сутність і макроекономічних процесів і явищ, виявляти закономірності динаміки макроекономічних параметрів і функціональні взаємозв'язки між різноманітними економічними явищами і процесами, описувати реальні проблеми національної економіки, механізм дії різних чинників, що впливають на ситуацію в країні.	Семінарське заняття. Самостійна робота	Виконання практичних й розрахункових завдань. Виконання творчих завдань. Тестування.	10
2.3.	Вміти застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач та змістовно інтерпретувати отримані результати щодо функціонування національного ринку товарів та послуг, ринку грошей, ринку праці.		Підготовка презентацій. Екзамен	10
2.4.	Вміти обґрунтовувати рекомендації з економічної політики на основі моделювання взаємозв'язків явищ і процесів на макрорівні та прогнозування наслідків впливу макроекономічної політики			10
3.1.	Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.	Лекція.	Участь в обговоренні на семінарському занятті.	5
3.2	Використовувати професійну аргументацію для донесення загально визначених цілей макроекономічної політики; проблеми економічної діяльності та можливих варіантів її вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.	Семінарське заняття. Самостійна робота	Виконання практичних й розрахункових завдань. Виконання творчих завдань.	5
3.3	Здатність вести дискусію, аргументовано доводити до аудиторії свою позицію щодо реальних проблем та можливостей розвитку національної економіки, сучасного оцінювання економічної політики уряду		Тестування. Підготовка презентацій. Екзамен	5
4.1.	Формування суджень на основі врахування соціально-економічних аспектів, та на їх основі прийняття відповідних рішень щодо макроекономічної ситуації	Семінарське заняття. Самостійна робота	Участь в обговоренні на семінарському занятті. Виконання практичних, розрахункових й творчих завдань.	5

			Тестування. Підготовка презентацій. Індивідуальна самостійна робота.	
--	--	--	--	--

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3
Програмні результати навчання											
ПРН 2. Застосовувати ефективні технології, інструменти та методи експериментального дослідження властивостей речовин і матеріалів, включаючи наноматеріали, при розв'язанні практичних проблем прикладної фізики, методи розрахунків при розв'язанні економічних задач.	+	+	+	+	+	+					
ПРН 7. Застосовувати фізичні, математичні та комп'ютерні моделі для дослідження фізичних явищ, економічних процесів, розробки приладів і наукоємних технологій.							+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

Рівень досягнення запланованих результатів навчання визначається шляхом оцінювання роботи студента на семінарських заняттях, написання підсумкових контрольних робіт та виконання індивідуального завдання й презентації його результатів.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні:

- Результати навчання – 1.1. – 1.4. (знання) – до 40%
- Результати навчання – 2.1. – 2.4. (вміння) – до 40%
- Результати навчання – 3.1. – 3.3. (комунікація) – до 15%
- Результати навчання – 4.1. (відповідальність і автономія) – до 5%

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання 60 балів максимум / 36 балів мінімум:

Формами контролю	ЗЧ 1		ЗЧ 2	
	Min. – 18 балів	Max. – 30 балів	Min. – 18 балів	Max. – 30 балів
Індивідуальний виступ на семінарському занятті	3*1=3	3*3=9	3*1=3	3*3=9
Доповнення на семінарському занятті	3*1=3	3*1=3	3*1=3	3*1=3
Експрес-контроль (тестування, бліц-опитування)	3*1=3	3*1=3	3*1=3	3*1=3
Контрольна робота № 1	6	10	-	-
Контрольна робота № 2	-	-	6	10
Індивідуальна самостійна робота	3	5	3	5

1. Участь у роботі семінарських занять змістовної частини 1 (виступи, дискусії теоретичного характеру, змістовні доповнення, експрес-контроль) РН1.1;1.2; 1.3; 1.4; 2.1; 2.2; 3.1; 4.1– 15 балів / 9 балів

2. Контрольна робота № 1(теми 1-9) РН 2.1; 2.2;1.3– 10 балів / 6 балів

3. Самостійна робота (реферат, есе, дайджест) РН 2.1;2.2; 3.2; 4.1. – 5 балів / 3 бали

4. Участь у роботі семінарських занять змістовної частини 2 (виступи, дискусії теоретичного характеру, змістовні доповнення, експрес-контроль) РН 2.1; .2; 2.3;2.4; 3.1; 3.2; 3.3; 4.1.– 15 балів / 9 балів

5. Контрольна робота № 2 (теми 10-16)) РН 2.1; 2.2;1.3 – 10 балів / 6 балів

6. Самостійна робота (реферат, есе, дайджест) РН 2.1;2.2; 3.2. – 5 балів / 3 бали

- підсумкове оцінювання у формі екзамену: максимальна оцінка 40 балів, рубіжна оцінка – 24 бали (60% максимальної кількості балів, відведених на екзамен).. Екзамен проходить у письмовій формі, складається із теоретичних питань, тестів, розрахункових завдань та визначення ключових категорій. Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за екзамен не може бути меншою 24 балів . Якщо оцінка студента на іспиті є нижчою, ніж 24 бала, то бали за іспит не додаються до семестрової оцінки (вважаються рівними нулю), а підсумкова оцінка із дисципліни є незадовільною. Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру та результати складання екзамену.

	Семестрова кількість балів		Екзамен	Підсумкова оцінка
	ЗЧ1	ЗЧ2		
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

- умови допуску до підсумкового екзамену: студент допускається до екзамену за умови отримання поточної семестрової оцінки не менше **36 балів**. Для допуску до екзамену обов'язковим є наявність усних відповідей на семінарських заняттях та написання проміжних контрольних робіт. Якщо сума балів менша **критично допустимого мінімуму**, для одержання допуску до екзамену необхідно перескласти контрольні роботи, пройти тестування за тематикою навчальної дисципліни та виконати додаткове індивідуальне завдання.

Загальна позитивна оцінка з дисципліни не може бути меншою 60 балів.

7.2 Організація оцінювання:

Семестрове оцінювання таких видів робіт, як: індивідуальні виступи, доповнення та дискусії теоретичного характеру, розв'язання задач та вирішення практичних завдань, контрольні та самостійні (написання есе, рефератів, реферування англомовних статей) роботи здійснюється під час семінарських занять, які відбуваються в он-лайн або в оф-лайн режимі за розкладом у визначеній в ньому аудиторії.

Оцінювання індивідуальної роботи студента

Кількість балів за індивідуальну самостійну роботу студента визначається у межах першого і другого модуля і не перевищують **10 балів** (мінімальна кількість балів – **6 бали**). Бали за індивідуальну самостійну роботу додаються до суми балів за поточну навчальну діяльність студента.

7.3 Шкала відповідності оцінок:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план занять

№ п/ п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Змістовна частина 1 «Загальні передумови макроекономічної рівноваги»				
1	Макроекономіка як наука	2	2	3
2	Модель макроекономічного кругообігу	2		3
3	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	2	2	4
4	Макроекономічний аналіз сукупного попиту та сукупної пропозиції	2	2	3
5	Споживання та заощадження	2	-	3
6	Теорія мультиплікатора – акселератора	-	2	3
7	Національний ринок благ та його рівновага	2	2	4
8	Ринок грошей і проблеми його рівноваги	2	2	4
9	Національний ринок праці та його взаємодія з товарним та грошовим ринками	2	2	3
	<i>Контрольна робота 1</i>		2	4
	Індивідуальна самостійна робота	-	-	10
	Всього у ЗЧ 1	16	16	44
Змістовна частина 2 «Макроекономічна нестабільність та державне регулювання економіки»				
10	Макроекономічна нестабільність: циклічність економічного розвитку	2	2	4
11	Макроекономічна нестабільність: інфляція та безробіття	2	2	5
12	Економічне зростання	2	2	4
13	Держава в системі макроекономічного регулювання	2	-	4
14	Грошово-кредитна політика держави	2	2	5
15	Фіскальна політика держави	-	2	4
16	Макроекономічна політика у відкритій економіці	2	-	5
	<i>Контрольна робота 2</i>		2	5
	Індивідуальна самостійна робота	-	-	10
	Всього у ЗЧ 2	12	12	46
	<i>Всього</i>	28	28	90

Загальний обсяг 150 год., в тому числі:

Лекції – 28 год.

Семінарські заняття – 28 год.

Консультації – 4 год.

Самостійна робота – 90 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна література:

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник. / За заг. ред. В.Д. Базилевича. Київ: Знання, 2004, 2006, 2008. 851с. (Класичний університетський підручник).
2. Базилевич В.Д. Макроекономіка: Учебник / В.Д. Базилевич, Е.С. Базилевич, Л.А. Баластрик; под ред. В.Д. Базилевича. Київ: Знання, 2015. 694 с. (Классический университетский учебник).
3. Макроекономіка: навчальний посібник. / В.Д. Базилевич, Л.О. Баластрик. Вид. 2-ге, доп. Київ: Атіка, 2009. 368с.
4. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич, Л.О. Баластрик; за ред. В.Д. Базилевича. 2-ге вид. переробл. і доп. Київ: Знання, 2010. 550 с.
5. Макроекономічна політика : Навчально-методичний комплекс для студентів спеціальності 051 Економіка освітньої програми «Економіка та економічна політика» / упорядник О.В. Красота. Київ: ЦП «Компринт», 2020. 28 с.
6. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (друга редакція). Введено в дію наказом № 170-32 від 11 квітня 2022 року Київ: 2022 https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf

Додаткова література:

1. Базилевич В. Д. Економічна теорія: Політекономія : підручник / За ред. В.Д. Базилевича. 9-те вид., перероблене і доповнене. Київ: Знання, 2014. 710 с.
2. Економічна теорія: Політекономія: підручник / За ред. В.Д.Базилевича. 9-те вид., перероблене і доповнене. Київ: Знання, 2014. 710 с. Електронний ресурс (з локальної мережі КНУ): URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/elib/economics_f/bazyl_evyuch_ekonomichna_2014.pdf
3. Економічна теорія. Політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. / Белецкая Л., Савич В., Белецкий О. Центр навчальної літератури, 2018. 688 с.
4. Дорнбуш Р., Фішер С. Макроекономіка / пер. з англ., Київ: Основи, 1996. 809 с.
5. Економічна стратегія та політика реалізації європейського вектору розвитку України: концептуальні засади, виклики та протиріччя: монографія / за ред. В.Д. Базилевича, В.Л. Осецького. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка; НДС «Центр економічних досліджень»; ЗАТ «Нічлава», 2018. 539 с.
6. Економічний розвиток України: концептуальні засади та інституційний вимір : монографія / за ред. чл.-кор. НАН України, д.е.н., проф. В.Д. Базилевича, д.е.н., проф. Н.І. Гражевської, д.е.н. В.В. Вірченка. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. – 430 с.
7. Козак Ю. Міжнародна макроекономіка. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 400 с.
8. Корнеєв В.В., Ходжаян А.О., Вергелюк Ю.Ю., Ковернінська Ю.В. Грошово-кредитна політика: регуляторні новації і зміни руху фінансових потоків (Monetary policy: regulatory news and change in the movement of financial flows). *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики.* №4(31) 2019. С. 375-384. (Web of Science) DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v4i31.190952>
9. Макроекономічна політика у макроекономічній стабілізації національної економіки : монографія / за наук. ред. проф. І. Ф. Радіонової. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2017. 240 с.
10. Манків Грегори Макроекономіка. Підручник для ВНЗ. Пер. з англ. Київ: Основи 2000. 588 с. Петро Островерх, Степан Панчишин Аналітична економіка. Макроекономіка і мікроекономіка. Книга 1. Апріорі, 2017. 568 с.
11. Пол А. Самуельсон, Вільям Д. Нордхаус Макроекономіка. 19-е изд. Вільямс, 2016. 1360 с.
12. Радіонова І.Ф. Макроекономіка: теорія та політика: Підручник / І.Ф.Радіонова. Київ: Таксон, 2004. 348 с.

13. Ходжаян А.О. Макроекономічні умови стійкого розвитку національної економіки. *Теоретичні та прикладні питання економіки: Збірник наукових праць*. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2011. Вип. 26. С. 128- 141.
14. Barro R. J. *Macroeconomic Policy*. Cambridge, Mass: Harvard University Press, 1990. 379 p.
15. Blanchard O., Dell’Ariccia G., Mauro P. Rethinking Macroeconomic Policy. International Monetary Fund. 2010. URL : <http://www.imf.org/external/pubs/ft/spn/2010/spn1003.pdf>
16. Khodzhaian A. A., Ignatyuk A. I., Korneev V.V., Khodzhaian A. R. Modeling of the structural shift impact on economic dynamics of Ukraine's development. *Науковий вісник Національного гірничого університету*. 2021. Вип. № 2. С.170-177. (Scopus)
DOI: <https://doi.org/10.33271/nvngu/2021-2/170>
17. The General Theory of Employment, Interest, and Money / John Maynard Keynes. Stellar Classics, 2016. 168 p.
18. William Mitchell, L. Randall Wray, Martin Watts *Macroeconomics*: 1st ed. 2019 Edition
19. Julio Garín, Robert Lester, Eric Sims *Intermediate Macroeconomics*: University of Notre Dame. 2018. 1017 p.

Інтернет-ресурси

1. Глобальна платформа бізнес -даних (Business Data Platform) – URL: <https://www.statista.com/>
2. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. - URL: <http://bulietin-econom.univ.kiev.ua/archive>
3. Верховна рада України – URL: <https://rada.gov.ua/>
4. Державна служба статистики України – URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Макроекономічна статистика ЄС (Євростат) – URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/home>
6. Міжнародний валютний фонд (МВФ) – URL: <http://www.imf.org>
7. Міністерство економіки України – URL: <http://www.me.gov.ua/>
8. Міністерство фінансів України - URL: <https://mof.gov.ua/uk/makroogljad>
9. Національний банк України – URL: <http://bank.gov.ua>
10. Незалежна асоціація банків України – URL: <https://nabu.ua/ua/makroekonomichni-pokazniki.html>
11. Організація економічного співробітництва і розвитку – URL: <http://www.oecd.org/>
12. Світовий банк – URL: www.worldbank.org/
13. ТОВ «МінфінМедіа» - URL: <https://index.minfin.com.ua>